

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027
Autor	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
Projekt z dnia	

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Bartłomiej Zydel
e-mail	biuro@zpp.pl
tel.	18 477 86 00

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Uwaga do całej UP	<p>W zakresie w jakim dokument odnosi się do strategii na poziomie lokalnym i regionalnym zwracamy uwagę, że nie mogą to być strategie w rozumieniu art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.</p> <p>W dalszych uwagach wskazujemy, w których fragmentach dokumentu budzi zastrzeżenia odnośnie charakteru strategii.</p>	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki przez samorządy powiatowe.		
2.	Uwaga do całej UP	Projekt wymaga korekt językowych.	W projekcie pojawiają się np. niepoprawnie odmienione wyrazy.		
3.	1. CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI I OCZEKIWANE	Priorytety w zakresie poprawy dostępności powinny dotyczyć nie tylko poprawy na szczeblu regionów i	ZPP wielokrotnie zwracał uwagę na to, że powiatowa skala przewozów pozwala mieszkańcom na		

	REZULTATY W POLSCE s.7	kraju, ale również na poziomie poszczególnych powiatów i gmin.	załatwienie szeregu podstawowych spraw, takich jak wizyta u lekarza-specjalisty, szereg spraw urzędowych (Urząd Skarbowy, ZUS, Starostwo). Odpowiednia oferta transportowa na poziomie powiatu to również szerszy dostęp do oferty edukacyjnej szkół średnich, co z kolei przekłada się na wyrównywanie szans edukacyjnych.		
4.	1. CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI I OCZEKIWANE REZULTATY W POLSCE s. 7	Wskazano, że <i>modernizacja polskiej gospodarki zostanie zakorzeniona w wysiłkach na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej europejskiej gospodarki.</i> Ta inicjatywa zasługuje na uznanie. Pytanie tylko w jaki sposób będzie to realizowane – czy środki będą kierowane również do samorządów gminnych i powiatowych?			
5.	1. CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI I OCZEKIWANE REZULTATY W POLSCE s.8	W zakresie fragmentu traktującego o tym, że celem jest umożliwienie realizacji powstających na poziomie lokalnym i regionalnym strategii ukierunkowanych na zmiany strukturalne w obszarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym z wykorzystaniem zrównoważonego planowania przestrzennego chcemy zdecydowanie podkreślić, że nie mogą to tylko i wyłącznie być strategie w rozumieniu art. 9 ustawy	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki przez samorzady powiatowe.		

		o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.			
6.	1. CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI I OCZEKIWANE REZULTATY W POLSCE s. 8	W odniesieniu do <i>wzrostu generowanych przez gospodarkę dochodów z pracy i kapitału, która ma prowadzić do rozszerzenia bazy podatkowej, a wyższe wpływy podatkowe do rozszerzenia oferty nowoczesnych wysokiej jakości usług publicznych</i> pamiętać należy, że bez zmiany zasad finansowania samorządów, sam wzrost podatków nie spowoduje rewolucyjnych zmian w zakresie ilości i jakości świadczenia usług publicznych.	ZPP od lat podnosi konieczność zmiany systemowej w zakresie finansowania działalności samorządów i większej dywersyfikacji źródeł dochodów.		
7.	Obszar: Wzrost znaczenia badań i innowacji w strukturze gospodarczej kraju oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii s. 13	Należy rozważyć rozluźnienie wymogów stawianych w związku z udzielaniem wsparcia dla publicznej infrastruktury badawczej.	Na str. 11 wskazano wyraźnie, jak wysoki (przekraczający 80%) jest wskaźnik zużycia aparatury badawczej. Można wyprowadzić wniosek, że nie jest to w miarę nowa aparatura, lecz intensywnie eksploatowana – urządzenia często kilkudziesięcioletnie. Znane są przypadki, w których po przeprowadzeniu remontu budynków placówek naukowych na powrót wstawiana jest do nich wystużona aparatura badawcza. Jeżeli jako jeden z obszarów wsparcia wskazano „międzynarodowe projekty doktoranckie o znaczeniu		

			<p>aplikacyjnym”, to trzeba mieć świadomość, że owe projekty (szczególnie w obszarach nauk przyrodniczych i ścisłych) muszą być wykonywane na odpowiedniej aparaturze. Nie mówiąc już o tym, że przy obecnej dysproporcji pomiędzy aparaturą dostępną w publicznych jednostkach badawczych a wyposażeniem przedsiębiorstw, utrzymanie przez uczelnie najzdolniejszych studentów jako doktorantów stanowi bardzo duże wyzwanie.</p>		
8.	<p>Obszar: Wzrost znaczenia badań i innowacji w strukturze gospodarczej kraju oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii s. 13</p>	<p>Błędne przywołanie właściwego ministra.</p>	<p>Zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej funkcjonuje minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego i nauki.</p>		
9.	<p>Obszar: Wzrost znaczenia badań i innowacji w strukturze gospodarczej kraju oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii s. 14</p>	<p>Niezbędne są przy tym dalsze działania na rzecz wypracowania efektywnych mechanizmów zaangażowania w proces przedsiębiorczego odkrywania przedsiębiorców, koordynacji dwóch poziomów procesu: krajowego i regionalnego. Czy przewidziano również lokalny poziom</p>	<p>W naszej ocenie pomocne byłoby wskazanie czy i jak znajdzie się tu miejsce na udział samorządu lokalnego.</p>		

		przedsiębiorczego odkrywania przedsiębiorców?			
10.	Obszar: Wzmacnianie potencjału gospodarczego przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki s. 16	Aktualizacja wskaźników dotyczących e-państwa w zakresie umawiania wizyty lekarskiej przez Internet.	Na skutek wystąpienia epidemii w Polsce, wiele poradni zarówno POZ jak i AOS udzielało porad w formie teleporady i wideokonferencji. Wiele placówek poszerzyło również katalog możliwości umawiania wizyt zarówno przez Internet, czy SMS. Doświadczenia te stanowią z całą pewnością potencjał, który można by wykorzystać w przyszłości.		
11.	Obszar: Wzmacnianie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki s. 17	Brakuje ujęcia samorządów w dofinansowaniu procesu rozwoju cyfryzacji.	Zapowiedziano dofinansowanie inwestycji zwiększających poziom cyfryzacji, automatyzacji czy robotyzacji przedsiębiorstw, wsparcie procesów dalszej cyfryzacji i cyfrowego udostępniania danych z rejestrów publicznych, jednak nie przewidziano wsparcia na najbardziej aktywnym, a jednocześnie najbardziej wymagającym poziomie e- administracji. Bez dofinansowania usprawniania informatyzacji urzędów przedsiębiorcy i badacze utkną w formalnościach.		
12.	Obszar: Wzmacnianie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz	W części dot. zwiększania podaży i podnoszenia jakości e-usług sektora publicznego nie można zapominać o tym, że transformacja cyfrowa obejmuje również konieczność	Brak sprzętu w urzędach jest być może problemem trywialnym w świetle prezentowanych idei, jednak pamiętać należy o osadzeniu planów długofalowych w realiach. W ocenie ZPP należy liczyć się z problemem		

	nowoczesnej gospodarki s. 17	wymiany/doposażenia jednostek w sprzęt.	braku odpowiedniej ilości lub jakości sprzętu i przewidzieć środki na ich uzupełnienie.		
13.	1.2 Cel „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” s. 22	Należy wskazać, za jaki okres emisja CO ₂ przez nasz kraj spowodowała, że zostaliśmy uznani za piątego emitenta w Europie i 21 na świecie.	Uwaga o charakterze doprecyzującym – szczególnie, że na str. 32 przytoczone są nieco inne dane.		
14.	Obszar: Efektywność energetyczna s. 27	Oprócz gazu ziemnego alternatywą dla ogrzewania gospodarstw domowych jest ogrzewanie elektryczne.	Przy założeniu, że spadłaby cena energii elektrycznej w Polsce, ogrzewanie na prąd byłoby dobrą, ekologiczną alternatywą dla miejsc, gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci gazowej. Dla przykładu w Norwegii, gdzie cena energii należy do jednych z najniższych w Europie, jedną z najpopularniejszych form ogrzewania gospodarstw domowych jest ogrzewanie elektryczne.		
15.	Obszar: Efektywność energetyczna s. 27-28	Należy uwzględnić również inteligentne systemy zarządzania energią.	Realizowane w Polsce projekty PPP w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej pokazały, że z perspektywy oszczędności w zużyciu energii cieplnej oraz energii elektrycznej równie ważne co prace <i>stricte</i> budowlane było wdrożenie systemów zarządzania energią.		

16.	Obszar: Wsparcie produkcji energii z odnawialnych źródeł s. 28	Przyrost nowych instalacji jest tak dynamiczny, że w 2020 roku ma przekroczyć 2 GW.	UP jest sporządzona z datą styczeń 2021, więc nie można pisać o 2020 roku w czasie przyszłym?		
17.	Obszar: Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań s. 30-31	W ramach inwestycji w sieć przesyłową trzeba szczególną uwagę zwrócić na konieczność stopniowego – tam, gdzie to zasadne i opłacalne – tworzenia elektroenergetycznych sieci przesyłowych podziemnych.	Na wątek ten zwracano uwagę m.in. w projekcie Polityki energetycznej Polski do 2040 roku. Naziemna sieć elektroenergetyczna jest narażona na uszkodzenia m.in. na skutek gwałtownych zjawisk atmosferycznych, które z roku na rok występują coraz częściej. Równocześnie warto zaznaczyć, że z perspektywy gospodarki cyfrowej, o której przecież szeroko jest mowa w projekcie Umowy, dostęp do energii elektrycznej jest wręcz kluczowy.		
18.	Obszar: Przystosowanie do zmian klimatu s. 32	Należy wskazać źródła danych dotyczących emisji przez Polskę CO2 do atmosfery.			
19.	Obszar: Gospodarka odpadami i efektywne wykorzystanie zasobów s. 37	Należy zaplanować realne i skuteczne działania w zakresie recyklingu odpadów, które powinny stanowić uzupełnienie dla przepisów prawnych.	Dla przykładu można wskazać następujące działania: obowiązek wskazywania przez producentów opakowań, na etykietach informacji z kolorem worka na odpady/kontenera do którego powinien trafić dany produkt, pobieranie kaucji od każdej sprzedanej butelki typu PET oraz puszek aluminiowej oraz ustawienie odpowiednich automatów do zwrotu kaucji, wzorem krajów zachodnich.		

20.	Obszar: Gospodarka odpadami i efektywne wykorzystanie zasobów s. 38	W zakresie fragmentu, że obszary zdegradowane lub borykające się z problemem składowania zanieczyszczeń, wskazane w dokumentach strategicznych, mogą być rekomendowane jako obszary strategicznej interwencji chcemy zdecydowanie podkreślić, że nie mogą to być tylko i wyłącznie obszary wskazane w strategiach w rozumieniu art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki przez samorzady powiatowe.		
21.	CP2 s. 43 Wkład do UP przekazywanej do KE	Dodanie zapisu do oczekiwanych rezultatów w CP2 w obszarze efektywności energetycznej: „Efektem zaplanowanych działań, w zakresie efektywności energetycznej, będzie: wdrożenie rozwiązań mających na celu obniżenie energochłonności budynków użyteczności publicznej”.	W celu zachowania spójności dokumentu, zauważając na problematykę efektywności energetycznej w budynkach publicznych uważamy, że w zaplanowanych efektach działań powinny one zostać wskazane w sposób bezpośredni. Samorzady zarówno ze względów środowiskowych jak i ekonomicznych w dalszym ciągu mają ogromną potrzebę inwestowania w zarządzane przez siebie budynki. Dodatkowym atutem realizowania działań w tych budynkach jest aspekt promocyjny, z uwagi na korzystanie z niego mieszkańców i możliwość przedstawienia im korzyści z dbania o środowisko.		

22.	1.3 Cel „Lepiej połączona Europa” s. 47	Fragment wskazujący, że „koordynacja między władzami odpowiedzialnymi za organizację transportu publicznego nie jest optymalna” budzi wątpliwości.	Poziom organizacji transportu publicznego wynika w dużej mierze z uregulowań prawnych.		
23.	Obszar: Poprawa dostępności transportowej regionów i subregionów CP3. Wkład do UP przekazywanej do KE s. 50, 57	Postulujemy o zaprojektowanie interwencji w zakresie dróg lokalnych szerszej aniżeli tylko w odniesieniu do inwestycji o tzw. charakterze dostępowym.	Według danych GUS za 2019 rok w Polsce istniało 424 914,8 kilometrów dróg, w tym drogi gminne i powiatowe to aż 376 128 kilometrów dróg. Z projektu UP wynika, że bliskie jego autorom jest podejście – skądinąd bardzo słuszne – do sieci drogowej jako całości. Warto je przełożyć także na zakres interwencji – tak, aby wyjść z pułapki w postaci luk w sieci drogowej, które mogą bardzo negatywnie wpływać np. na decyzje inwestorów co do zlokalizowania inwestycji. Albowiem nawet stosunkowa bliskość autostrady czy drogi ekspresowej (przyjmijmy 30 kilometrów) bez odpowiedniego dojazdu do tejże autostrady/drogi ekspresowej będzie źródłem co najmniej dużych wątpliwości przy podejmowaniu decyzji co do inwestycji w zakresie ulokowania zakładu przemysłowego/siedziby przedsiębiorstwa.		

24.	Obszar: Przyspieszenie wprowadzania rozwiązań cyfrowych do polskiego systemu transportowego s. 52	O jakim przepisie poprzedzającym mowa w przedostatnim zdaniu fragmentu „Zakres wsparcia”?	Wydaje się, że chodziło o zdanie poprzedzające a nie przepis poprzedzający.		
25.	Obszar: Rynek pracy, zasoby ludzkie s. 60,63	O jakich konkretnie rozwiązaniach mowa w przypadku wymienionych w przedostatnim zdaniu na tej stronie kierunkach działań?	Czy planowane są zmiany dotyczące ustawy – Kodeks pracy? W dokumencie posłużono się pojęciem pracy zdalnej. Na gruncie obowiązującego Kodeksu Pracy zdefiniowane jest pojęcie telepracy. Praca zdalna szczerkowo uregulowana jest w tzw. spceustwie covidowej.		
26.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 65	Nie wystarczą tylko nowoczesne technologie, aby budować zdalny system nauczania i prowadzić kształcenie w systemie on-line. Wydaje się konieczne rozważenie uwzględnienia podniesienia kompetencji cyfrowych dzieci poprzez np. zwiększenie liczby lekcji (lub przewidzenie zajęć dodatkowych) z zakresu szeroko pojętej informatyki (wraz z uświadamianiem zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu).	W omawianym zakresie niezbędne jest przede wszystkim wypracowanie ram prawnych realizowania kształcenia w formie zdalnej. Mowa o przepisach, które na stałe staną się częścią prawa oświatowego a nie będą jedynie incydentalną formą wypracowaną na potrzeby pandemii COVID-19.		

27.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 65	Wskazano na konieczność rozwoju niezbędnej infrastruktury, w szczególności sieci szerokopasmowego Internetu dla szkół i placówek systemu oświaty, jednak nie odniesiono się w tym zakresie do OSE. Należy również doprecyzować jakie przedsięwzięcia ma na myśli projektodawca?	Aktualnie prowadzony jest projekt „Ogólnopolska Sieć Edukacyjna”, który jak założono ma dać szkołom w całej Polsce możliwość podłączenia szybkiego i bezpłatnego internetu. Jak więc planowane działania mają się do tego już realizowanego?		
28.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 65	Należy wskazać źródło danych dotyczących niedoboru nauczycieli w szczególności takich dziedzin, jak języki obce, matematyka, TIK i nauki przyrodnicze oraz wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem?			
29.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 65	Wskazano na konieczność podjęcia działań umożliwiających nauczycielom doskonalenie zawodowe. Jak te działania mają się do obowiązku doskonalenia nauczycieli z ustawy – Karta Nauczyciela? I realizowanego już aktualnie doskonalenia zawodowego nauczycieli?			
30.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 65	Na podstawie jakich danych zawarto wniosek, że w mniejszych miastach i na obszarach wiejskich, nakłady na	Algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej przewiduje analogiczne środki (standard A i dedykowane wagi) dla wszystkich poziomów JST na dzieci wymagające		

		edukację dzieci z niepełnosprawnościami są niższe?	specjalnej organizacji nauki i metod pracy.		
31.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 65	Nie można zapominać, że o tym czy dziecko będzie uczęszczało do szkoły specjalnej, czy ogólnodostępnej decydują rodzice. Stworzenie, choćby najlepszych rozwiązań nie zmieni faktu, że pozostanie grupa dzieci, których nie będzie można włączyć w edukację szkół ogólnodostępnych.			
32.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 66	Należy wskazać jakie nowe mechanizmy planuje się opracować w kontekście kształcenia zawodowego?	Już aktualnie finansowanie kształcenia w zawodach uzależnione jest od zapotrzebowania na rynku pracy czy więc planuje się dalsze zmiany w tym zakresie?		
33.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 68	Błędne odwołanie do ministra ds. cyfryzacji.	Zgodnie z obowiązującą ustawą o działach administracji rządowej – minister właściwy ds. informatyzacji.		
34.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 68	Należy położyć większy nacisk na nauczanie praktyczne.	Konieczne jest takie przemodelowanie systemu kształcenia w Polsce, aby ten kładł większy nacisk na naukę umiejętności praktycznych, zamiast nauki jedynie w zakresie teoretycznym.		
35.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 68	W jaki sposób miało by nastąpić wzmocnienie prestiżu zawodu nauczyciela?	Zawód, w którym wynagrodzenie nie jest atrakcyjne dla wykwalifikowanych specjalistów, nie		

			można uznać w żaden sposób za prestiżowy.		
36.	Obszar: Edukacja i kompetencje s. 69	Dlaczego w kontekście kształcenia osób dorosłych nie zawarto informacji o realizowanych już działaniach np. LOWE?			
37.	Obszar: Włączenie i integracja społeczna s. 71	W treści projektu UP wskazano, że komunikacja oparta na zaawansowanych rozwiązaniach cyfrowych ma bardzo duże znaczenie dla włączenia osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, ze względu na systematyczne wprowadzanie szeroko pojętych udogodnień np. w kontaktach z urzędami, dostawcami usług. Konieczne jest doprecyzowanie co projektodawca miał na myśli.	Osoby starsze winny mieć zapewnioną pomoc tak, by móc z rozwiązań cyfrowych korzystać. Mowa tu z jednej strony o szkoleniach (zarówno grupowych, jak i indywidualnych), z drugiej – o zorganizowaniu pomocy osób, które byłyby niejako łącznikiem pomiędzy światem „analogowym” i „cyfrowym”. Taka interwencja wymaga czynnego udziału lokalnych samorządów.		
38.	Obszar: Włączenie i integracja społeczna s. 72	Uwaga ogólna. Po lekturze fragmentu dotyczącego wsparcia deinstytucjonalizacji można odnieść wrażenie, że autorzy pomijają konieczność zapewnienia wsparcia dla form instytucjonalnych, co należy ocenić negatywnie.	Oferta usług społecznych powinna być dostosowana do poszczególnych odbiorców, a co za tym idzie możliwie jak najbardziej różnorodna.		
39.	Obszar: Włączenie i integracja społeczna s. 72	Oprócz wdrożenia procesu deinstytucjonalizacji, ważne jest dalsze zapewnienie większej dostępności w zakresie opieki stacjonarnej.	Procentowy wskaźnik zaspokojenia potrzeb w zakresie ilości miejsc w DPS wynosi 55,73%. Oprócz deinstytucjonalizacji należy zadbać o większą liczbę miejsc w DPS. Społeczeństwo polskie z roku na rok się starzeje, zatem należy oczekiwać		

			wzrostu potrzeb w zakresie opieki świadczonej w DPS. Ponadto nie każda rodzina jest w stanie zapewnić osobie starszej/przewlekle chorej odpowiednią opiekę w miejscu zamieszkania, nawet przy założeniu, że rodzina mogłaby korzystać z szeroko rozumianej pomocy jaką oferują OPS/CUS.		
40.	Obszar: Włączenie i integracja społeczna s. 73-74	Stwierdzenia dotyczące dostępności należy bardziej osadzić w obowiązujących regulacjach prawnych oraz uzupełnić o kwestie związane z dostępnością cyfrową.	Podstawowe regulacje w tym zakresie to ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (dostępność architektoniczna oraz informacyjno-komunikacyjna) i ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.		
41.	Obszar: Ochrona zdrowia s. 76	Statystyka zgodnie z którą „2017 r. ponad jedną trzecią (34 %) wydatków na opiekę zdrowotną przeznaczono na leczenie szpitalne – odsetek ten jest jednym z najwyższych w UE” może sugerować, że na lecznictwo szpitale wydaje się zbyt dużo środków. Pomija się natomiast, że nakłady publiczne ogółem na ochronę zdrowia w Polsce są jednymi z najniższych w Europie (spośród europejskich Państw członków OECD w 2019 r. jest to 3 miejsce od końca biorąc pod uwagę wydatki na zdrowie w stosunku do PKB, 3			

		<p>miejsce od końca biorąc pod uwagę nominalne nakłady na ochronę zdrowia na mieszkańca i 5 miejsce od końca per capita PPP).</p> <p>Jednocześnie Polska w 2017 i 2018 zajmowała 8 miejsce od końca (na 26 europejskich państw członków OECD ujętych w statystykach OECD), jeżeli chodzi o wydatki na leczenie szpitalne per capita PPP.</p>			
42.	Obszar: Ochrona zdrowia s. 76	<p>W dokumencie wskazano, że „Aby odciążyć poziom opieki szpitalnej obecnie prowadzone są liczne pilotażowe programy mające poprawić koordynację opieki zdrowotnej, w tym w odniesieniu do pacjentów onkologicznych i nowych programów leczenia.”.</p> <p>Takie działania podejmowane doraźnie w odniesieniu tylko do wybranej i wąskiej grupy świadczeń niejako obok systemu realnie nie poprawiają dostępności do AOS. Zgodnie z raportem NIK (Realizacja zadań Narodowego Funduszu Zdrowia w 2019 roku) czas oczekiwania w AOS wzrósł w przypadku aż 59,2% świadczeń, a liczba oczekujących o 15,3%.</p>			
43.	Obszar: Ochrona zdrowia s. 76	<p>W problemach z jakimi boryka się opieka zdrowotna w Polsce, brakuje wskazania, że szpitale notują</p>			

		notorycznie straty finansowe co powiązane jest z niedoszacowaniem wyceny świadczeń.			
44.	Obszar: Ochrona zdrowia s. 76	Niezrozumiałym jest dlaczego projektodawca posługuje się przybliżonymi liczbami dotyczącymi liczby kadry medycznej w Polsce, pochodzącymi z Eurostatu, skoro Ministerstwo Zdrowia corocznie publikuje szczegółowe dane z tej materii.	Zgodnie z danymi zawartymi w Biuletynie statycznym centrum e-zdrowia, opublikowanym 30 października 2020 r. W roku 2019 w Polsce było 150 914 lekarzy, 42 761 lekarzy dentyistów, 299 629 pielęgniarek i 39 029 położnych.		
45.	Obszar: Ochrona zdrowia s. 76	W zakresie ochrony zdrowia należy położyć nacisk na opiekę psychiatryczną dzieci i młodzieży.	Obecnie odczuwalne są bardzo duże braki w zakresie zarówno ośrodków, z których można uzyskać wsparcie jak i odpowiedniej liczby specjalistów udzielających świadczeń z zakresu leczenia psychiatrycznego dzieci i młodzieży. Okres epidemii i izolacji społecznych sprzyja występowaniu zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży.		
46.	Obszar: Ochrona zdrowia s. 76	W dokumencie brakuje działań realnie wpływających na wzrost kadry medycznej w Polsce.	Takimi działaniami są przede wszystkim podniesienie limitów przyjęć na studia medyczne oraz zmiana systemu kształcenia pielęgniarek i położnych. Należy rozważyć powrót do liceów medycznych oraz kształcenia policealnego, w których mogłyby się kształcić przyszłe pielęgniarki i położne. Wbrew powszechnie panującej opinii, ustawodawstwo UE		

			nie wymogło, aby pielęgniarki i położne kształciły się wyłącznie w systemie szkolnictwa wyższego.		
47.	Obszar: Ochrona zdrowia s. 78	Poprawę potencjału instytucji zarządzających systemem ochrony zdrowia jedynie na poziomie krajowym i regionalnym trzeba uznać za działanie niewystarczające. Ten fragment należy uzupełnić o instytucje zarządzające na poziomie lokalnym.	Umowa partnerstwa powinna uwzględniać aktualny porządek prawny w zakresie organizacji systemu ochrony zdrowia.		
48.	Obszar: Kultura i turystyka s. 82	Na czym ma polegać idea dostępności funkcjonowania szkół podstawowych?			
49.	CP4. Wkład do UP przekazywanej do KE s. 84	Poprawę potencjału instytucji zarządzających systemem ochrony zdrowia jedynie na poziomie krajowym i regionalnym trzeba uznać za działanie niewystarczające. Ten fragment należy uzupełnić o instytucje zarządzające na poziomie lokalnym.	Umowa partnerstwa powinna uwzględniać aktualny porządek prawny w zakresie organizacji systemu ochrony zdrowia.		
50.	1.5 Cel „Europa bliżej obywateli” s. 84-92	Wnosimy o doprecyzowanie, że lokalne strategie rozwoju, zintegrowane strategie terytorialne oraz strategie terytorialne w rozumieniu art. 23 rozporządzenia ogólnego, o których mowa w opisie przedmiotowego celu, nie muszą być strategiami w rozumieniu art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Podobna prośba	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie		

		dotyczy „innych obowiązujących dokumentów strategicznych” w kontekście IIT.	skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki.		
51.	1.5 Cel „Europa bliżej obywateli” s. 86-87	Co do fragmentu: „W związku z powyższym planowane jest zapewnienie wsparcia eksperckiego dla samorządów, które nie mają wystarczającego potencjału instytucjonalnego, na przygotowanie strategii” i przypisu „Wsparcie eksperckie zostanie zapewnione w ramach Centrum Wsparcia Doradczego oraz w innych formach na poziomie regionalnym czy lokalnym, także ze środków pomocy technicznej” chcemy wskazać, że ogólnopolskie organizacje samorządowe posiadają potencjał pozwalający na zapewnienie takowego wsparcia.	Zakres i formy wsparcia eksperckiego dla samorządów na poziomie UP powinny być ujęte możliwie szeroko.		
52.	1.6 Cel „Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu” s. 93	Prosimy o potwierdzenie, że „zintegrowane strategie lokalne” nie będą musiały być strategiami w rozumieniu art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki przez samorzady powiatowe.		

53.	1.6 „Umożliwienie regionom obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu” s. 94	Cel i i We fragmencie „Prognozy GUS wskazują, że liczba ludności w województwie śląskim względem roku 2018 zmniejszy się o 18,8%, czyli o prawie 850 tys. osób” brakuje wskazania co do tego, do którego roku nastąpi wskazane zmniejszenie.	Uwaga o charakterze doprecyzującym.		
54.	2.1 Układ programów realizujących Umowę Partnerstwa s. 103	W ramach 16 regionalnych programów wsparcie powinna uzyskiwać nie tylko regionalna infrastruktura transportowa i tabor, ale również lokalna infrastruktura i tabor.	Co do wsparcia infrastruktury, to jak wielokrotnie wskazywaliśmy, należy pamiętać o sieci drogowej jako całości. Dla zapewnienia odpowiedniego tempa rozwoju społeczno-gospodarczego nie wystarczą tylko i wyłącznie drogi ekspresowe i autostrady – niezbędne są również trakty łączące tego typu drogi z poszczególnymi miejscowościami. Natomiast w kontekście taboru trzeba zdecydowanie podkreślić, że dla publicznego transportu zbiorowego optymalną skalą jest skala powiatowa – m.in. ze względu na dostęp do szeregu usług publicznych właśnie na poziomie powiatowym.		

55.	2.2 Instrumenty terytorialne – założenia funkcjonowania s. 105	Prosimy o potwierdzenie, że „strategie terytorialne i lokalne strategie spełniające warunki wynikające z rozporządzenia ogólnego” nie będą musiały być strategiami w rozumieniu art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki przez samorzady powiatowe.		
56.	2.2.1 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne s. 105	Obligatoryjność strategii rozwoju ponadlokalnego dla całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Wojewódzkiego należy ocenić negatywnie. Podobnie rzecz ma się z premiowaniem partnerstw, które przygotowały strategię rozwoju ponadlokalnego.	ZIT-y jako instrumenty o charakterze operacyjnym, które dobrze się sprawdziły w perspektywie finansowej 2014-2020 mogą stanowić dobrą platformę do wspólnego myślenia strategicznego o danym obszarze. Jednak musi to być samodzielna i fakultatywna decyzja poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Jeżeli na bazie dobrych doświadczeń ze współpracy w ramach ZIT samorzady uznają, że warto rozszerzyć zakres współpracy i przygotować wspólną strategię, to oczywiście dobrze. Natomiast przymuszanie j.s.t. do tworzenia wspólnych strategii w ramach przyznawania dofinansowania dla ZIT		

			jest rozwiązaniem błędnym. Czym innym jest bowiem realizacja inwestycji i wspólne planowanie „bieżące”, a czym innym wspólne opracowywanie strategii.		
57.	2.2.1 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne s. 105	Zmiany dotyczące miejskich obszarów funkcjonalnych w strategii rozwoju województwa właściwy minister powinien opiniować, a nie wyrażać na nie zgodę.	Powracamy do punktu wyjścia, tj. dyskusji na temat rozłożenia akcentów w dystrybucji środków unijnych. Uważamy, że rola samorządu województwa – wynikająca m.in. z ustawy o samorządzie województwa – jest w tym zakresie bardzo duża.		
58.	2.2.1 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne s. 105-106	Co do form partnerstwa należy wskazać, że w świetle przepisów polskiego prawa możliwe są także porozumienia powiatowo-gminne.	Uwaga o charakterze doprecyzującym.		
59.	2.2.1 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne s. 106	Stwierdzenie „Wybrana forma prawna powinna być ściśle powiązana z zakresem zadań, jakie poszczególne j.s.t. chciałyby wspólnie realizować w obszarze funkcjonalnym” należy skreślić.	Mamy do czynienia z bardzo pojemnym sformułowaniem, które w praktyce może oznaczać kwestionowanie przez instytucje udzielające dofinansowania wyboru takiej albo innej formy współpracy przez jednostki samorządu. To bardzo daleko idąca ingerencja w ich samodzielność, a równocześnie zupełnie niepotrzebna. Albowiem to na beneficjentach będzie spoczywało ryzyko prawidłowej realizacji projektu – a co za tym idzie doboru takiej formy prawnej, która umożliwi prawidłową i sprawną realizację.		

60.	2.2.1 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne s. 107	Transport publiczny łączący miasto i obszar funkcjonalny to nie tylko komunikacja miejska, ale również np. powiatowe przewozy pasażerskie.	Chcąc kompleksowo podejść do zapewnienia odpowiedniego kształtu transportu publicznego w ramach MOF trzeba pamiętać o tym, że przecież MOF nie tworzą tylko i wyłącznie miasta z bardzo rozwiniętym systemem komunikacji miejskiej. Pojawia się również problem zasięgu owej komunikacji.		
61.	2.2.2 Inne instrumenty terytorialne s. 108-112	Prosimy o potwierdzenie, że „dokumenty strategiczne” o których mowa w kontekście IIT nie muszą być strategiami w rozumieniu art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki przez samorządy powiatowe.		
62.	2.2.2 Inne instrumenty terytorialne s. 111	W części dotyczącej IIT wspomina się o dokumentach spełniających wymogi z art. 22 rozporządzenia ogólnego – odwołanie powinno dotyczyć art. 23.	Uwaga o charakterze redakcyjnym.		
63.	2.3 Formy wsparcia finansowego s. 112	Przy polskich problemach z niską emisją warto raz jeszcze rozważyć zasadność wskazania efektywności energetyczne nawet „niektórych typów budynków mieszkalnych” jako	Zgodnie z treścią samej uwagi oraz rozmaitych fragmentów UP – skala problemów z efektywnością energetyczną jest na tyle duża, że potrzebne nam są instrumenty		

		obszaru nadającego się do wsparcia zwrotnego.	powszechne i proste, atrakcyjne dla potencjalnych beneficjentów.		
64.	3.1 Komplementarność programów i funduszy s. 119	Prosimy o potwierdzenie, że „strategie terytorialne” o których mowa w kontekście CP5 nie muszą być strategiami w rozumieniu art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Uwaga jest konsekwencją prac zarówno nad nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i nad Załoženiami do UP. Pragniemy przypomnieć, że deklaracje ze strony resortu w tym zakresie były jasne i potwierdzały, że pominięcie strategii rozwoju powiatu w art. 9 ustawy nie będzie skutkowało brakiem możliwości ubiegania się o środki przez samorządy powiatowe.		
65.	5.4 Alokacje na poszczególne programy (mln euro) s. 134	W zakresie środków do rozdysponowania między RPO na późniejszym etapie trzeba wskazać po pierwsze, że w przypisie znalazło się błędne odwołanie do przepisu – powinno być odwołanie do art. 14ra ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Po drugie zaś rodzi się pytanie o to, skąd wynika taka a nie inna kwota środków do rozdysponowania na późniejszym etapie?			